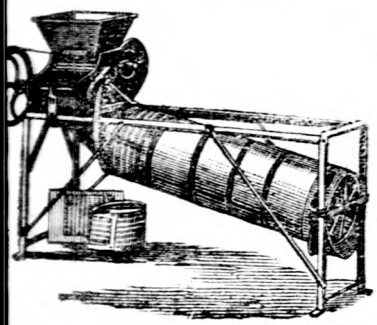

son az első érdem-éremmel kirúntatva.

ÜSTÉREM PARIS 1878.

Z. Eggerszeg

május 2-dikán

1881.

első díj.

E. J. és MÜLLER

rosta-lemezgyára Budapesten,

készít TRIEURÖKET, (konkolyválasztó)

REKET malmok számára, KOPTATOKAT, SZITÁKAT és ROSTÁKAT cséplőgé.

Dr. Fr. Lengyel

YIR-BALZSAMA.

maga a nyírle, mely a törzs megfúrása alkalmával... (262.)

keletkezett redőket és himlőhelyeket lesimítja; a... (262.)

részére Török József gyógyszerésznél Budapesten... (262.)

den munka nemre ajánlkozó tartozik az... (262.)

Felhívatnak vállalkozni kívánók, mi... (262.)

A versenytárgyalás alapjául szolgáló... (262.)

Nagy-Károly, 1881. június 12. én. Ujfalussy Sándor, Szatmármegye alispánja. (262.)

Pályázati hirdetés.

Hajdumegyében kebelezett Mike... (262.)

Ezen jegyzői állomás a jövő 1882... (262.)

A megválasztandó az állomást 1881... (262.)

Felhívatnak a pályázni kívánók... (262.)

A választás 1881. évi június hó 19... (262.)

Debreczen 188 június hó 15. Csajkos Gyula szolgabíró. (264)

Vecsey-Láz.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr. Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „ (264)

DEBRECZEN POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye. Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton. (264)

Hirdetési díj: Négy hasábos petitsorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért. Bélyegdíj: minden beigtatásért külön 30 kr. (264)

Kossuth Lajos levele Helfy Ignác képviselő urnak.

Collegno (al Baraccone) 1881 jún. 16. Kedves barátom!

Ön jónak látta „Iratam“ első kötetéből azon előző pótlékok, mely a magyar polgár jogból kirekesztetésekre vonatkozott... (264)

Ez a siralomházi állapot a dolog lényegére nézve nem teszen különbséget. Virtualiter ki van reám mondva az osztracismus, s a feltételek, melyekhez a csapás... (264)

Ez döntő ok arra, hogy a folyamatban levő választási mozgalmakba ne avatkozzam. Nincs reá joga a páriának. E szempótlól indulva ki, még az sem birna felszólalásra, ha a Magyarországban most előmlő szótenger-árban... (264)

De midőn azt látom, hogy akad ember, a ki hallgatónak tudatlanságára spekulálva, még azt a kortesfogást is megengedi magának, hogy — (miként is mondjam legudvariasabban?) felőlem, tudva akarva, nem igazat mond: ezt még mint amolyan kirugott pária sem hagyhatom szó nélkül, mert itt már nem vélemény kérdése, hanem szándokos tényhamisítás forgog fenn. (264)

Több ily tudva, — akarva nem igazat mondást követett el felőlem Jókai Mór ur, Illyefalván tartott beszédében, miként „A Hon“ június 10-iki számában botrányközzással olvasom. (264)

Ez alkalommal csak egyre szorítokom; a többire majd keresek időt magamnak, a mennyire a hurezőlőskodási kérdések prózai zavara megengedi. (264)

Jókai Mór ur, említett beszédében, a maga módja szerint, a szövetekezés themáját fejtegetve, előre boesátja, hogy Magyarországának valakivel szövetekeznie kellvön, — szövetekeznie kellett megkoronázott uralkodója tartományaival, azután szóról-szóra a következőket mondotta: (264)

„Hogy azok a tisztelt hazánkfiak, a kik magukat függetlenségi pártnak nevezik, szintén gondoltak ily szövetekezésre, azt bizonyítja Kossuth Lajosnak magának a projektója, a mi kiadott akkor, midőn szó volt arról, hogy Magyarország külön-szakitassák Ausztriától, és abban ő is tervezte, hogy Magyarország igenis szövetekezzék, de nem az osztrák tartományokkal, nem Galiciával, Lengyelországgal, hanem szövetekezzék Szerbiával, Oláhországgal és Horváthországgal. Még pedig olyformán, hogy országgyűlés tartassék az egyik esztendőben Budapesten, a másik esztendőben Belgrádban, a harmadik esztendőben Zágrádban és a negyedik esztendőben Bukarestben. Tehát jutott volna Magyarországnak minden negyedik esztendőben egy országgyűlés. (264)

Már most kérdem önöket tisztelt hazámfiak, itéljék meg hideg vérrrel, hogy vajjon a mostani állapot, midőn Magyarország országgyűlése évről-évre összehívatik és határoz saját ügyeiben teljes szabadsággal; a közös ügyeknek, a hadi erőnek elintézése pedig bizatik, hogy delegációra, mely egyik évben Budapesten, másik évben Bécsben tartatik: hogy vajjon ez sokkal alkalmatlanabb és a magyar nemzetre megalázóbb állapot-e, mint hogyha az lett volna elfogadva, hogy minden három esztendőben vándoroljon a magyar a maga országgyűléssel Belgrádba, Zágrádba és Bukarestbe.“ (264)

Tehát Jókai ur azt fogja reám, hogy az én állítólagos „progetto“-m szerint Magyarországnak nem volt volna évről-évre összehívott orsz. gyűlése az országban, hanem a magyar a maga országgyűléssel minden három esztendőben Belgrádba, Zágrádba és Bukarestbe vándorolt volna. (264)

gyarországnak nem volt volna évről-évre összehívott orsz. gyűlése az országban, hanem a magyar a maga országgyűléssel minden három esztendőben Belgrádba, Zágrádba és Bukarestbe vándorolt volna. (264)

Abban a confederalionális eszme vázlatban annak a gyűlés-vándorlásnak eszméjé nem a magyar orsz. gyűlésre, hanem a szövetséges ügyek (de csakis ezek) körüli törvényhozással megbízandott szövetségi gyűlésre szól; s e vándorlás eszméje egy vonással sem több, vagy kevesebb, mint az, a mi most Ausztria és Magyarország, mint állítólagos szövetségesek közt fenn áll, s a mit Jókai ur akként fejez ki: „a közös ügyeknek, a hadi erőnek elintézése pedig bizatik egy delegációra, mely egyik évben Bpsten, másik évben Bécsben tartatik.“ (264)

a) Hogy amaz valóságos confederatio volt volna, — a létező állapot pedig nem az, mert egy közös fejedelmnek alávetett országok között szövetségről beszélni olyan dolog, mint fából csinált vaskarikáról beszélni. Absolut képtelenség, minőt regény-költők fantáziája tán álmodhatik, ha ugyan az is álmodhatik, de a gyakorlati élet nem ismerhet. (264)

b) A második különbség az, hogy az a gunyolt „progetto“ a szövetség egyes componens tagjainak külön állami személyiségét az európai nemzetcsaládban el nem enyészeti, s minden egyes államtat teljesen souverain autonómiaját mind az összes szövetség, mind annak egyes tagjai irányában sértetlen fentartja (miként ez a „progetto“-ban világosan elvül és alapul fel van állítva), — a létező állapot pedig Magyarország állami személyiségét elenyészeti, souverainitását megsemmisíti, autonómiaját pusztán a provinciális természetű belügyekre szorítja, sőt még e szük körben is a nemzet lényegesebb érdekeinek illuszorissá teszi, mert elvül van elfogadva s gyakorlatilag nagyon is keresztült vive, hogy a birodalom egy s ege azon tekintet, mely előtt minden még oly jogos érdeknek is háttérbe kell vonulni. (264)

c) A harmadik különbség az, hogy ama gunyolt confederalionális tervvázlat szerint a szövetségekötés csak a hadi contingens mennyiségét szabná meg, melylyel Magyarország kültámadás esetén a közös védelemhez hozzájárulni s azt e vétegt készen tartani köteleztetnék; de az ország haderejének ugy ezen része, mint általában tetszése szerinti mennyiségben és minőségben tartható összes hadereje Magyarország saját kormányának felsőbbesége alatt állana, s minden idegen avatkozástól ment jogához tartoznék annak oly szervezet adni, aminőt tetszik; szóval: saját nemzeti hadserege volna, — a mostani állítólagos szövetség állapotában pedig saját nemzeti hadserege nincs, hanem van saját kötelessége ujoncot a „furnirozni“ a közös hadsereghez, melynek magyar része is idegen tisztektől hemzseg, némélt vezényeltetik, szervezete nemesak az ország tetszésétől nem függ, de abba az országnak még csak szolója sincs, s a (264)

hadsereg egyáltalában nem áll az ország kormányának felsősége alatt; annyira nem, hogy a nemzetől merőben elkülönített statust in statu képez, melynek a magyar nemzet csak vér — és pénz „liferánsa“, de nem ura. (264)

d) A 4-ik különbség az, hogy a gunyolt confederalionális tervvázlat szerint a szövetségi hatóság béke idején sem a magyar katonát saját országából kinem buzhatná, sem Magyarországra nem küldhetne más szövetséges állambeli katonát, ki béke idején a magyar erődköbe lábát sem tehetné be, még azokba sem, melyek foederalis erődköbe lennének minősítve. A mostani állapot mellett például, melybe Jókai ur bámulatos metamorphosissai folytán annyira szerelmessé lett, a magyar katonát az ország hire, tudta, megegyezése nélkül kiviszik az országból, Magyarországra pedig ismét az ország hire, tudta, megegyezése nélkül idegen katonát raknak, s az ország erődjé idegen kezekben vannak. Mindig lehet Jókai „gusztus“ de bizony nem „magyar gusztus.“ (264)

e) Az 5-ik különbség az, hogy a „progetto“ szerint a szövetséges diplomácia csak egy lehetne ugyan, épen mint a létező állapotnál a létező diplomácia csak egy, amellet azonban mint az „Alleanza“ már idézett jún. 1-ői számában világosan ki van mondva: a szóba hozott confederatio diplomáciai képviseletének egysége csakis a foederalis érdekekre volt volna értendő, de a confederatio egyes államai saját speciális érdekeikre nézve külön-külön diplomáciai képviselettel bírhattak volna, — mig a létező közösüges állapotban, melyet Jókai ur regény költői phantasiája szövetségnek néz, Magyarországnak nemesak politikai, de még csak kereskedelmi speciális érdekeire nézve sem szabad külön képviselettel birni, a mi az országnak bizony igen nagy kárával jár. mert a mindennapi tapasztalás kiáltó bizonyossága mellett lehetetlen tagadni, hogy a fennálló egységes diplomáciai képviselet teljességgel nem osztrák és magyar, hanem kiválolag osztrák. (264)

Hát ilyen és ezekhez hasonló több különbségek, bizony vannak a „progetto“-féle confederatio terve s a létező közösüges állapot között, de a közös vagy szövetséges ügyek intézésére hivatott gyűlés ambulatorius voltára nézve nincs különbség. Ha nem sántikálna az ismeretes mondas, hogy a mi „post“ az „propter“, akadhata ember, ki arra a gondolatra is tévedhetne, hogy a közösüges állapot alkotói, a vándorlás emez eszméjét a „progetto“-ból irták ki. En azt nem mondom, de azt hajlandó vagyok mondani, hogy ha már a fátum könyvében az osztrák-magyar szövetség (?) eseménye nem volt írva; bizony kár volt a „progetto“-ból azokat a „esekélyeségeket“ ki nem írni, melyeket fentebb futólag említettem. (264)

Van valami lelkemben, a mi azt sugja nekem, hogy bizony kár volt abból a „progetto“-ból még egy más eszmét is ki nem írni; értem azt, hogy szerinte nemesak a szövetséges gyűlés (= delegatio), hanem a szövetséges végrehajtó hatalom is ambulatorius volt volna, azaz sorszerint egy-egy évben Magyarországon székel volna. Ennek s általában az osztrák-magyar dualismus logikájának az felelt volna meg, hogy a dualistikus monarchia feje, a közösüges végrehajtó közegekkel egyetemben, egyik évben Bécsben, másik évben Budapesten székeljen. Minden magyar ember csak sajnálhatja, hogy az ambulatorius gyűlés nincs meg, s a dualistikus monarchia magyar felének csak amolyan esetleges, futólagos látogatás jut, de szabott kötelességszerű residentia nem. (264)

Különbén én vélemény vitába nem ereszkedem, csak tényt akartam constálni, s a tény az, hogy Jókai urnem mondott igazat, midőn azt fogta reám, hogy a kérdéses confederalionális „progetto“ szerint a magyar a maga or- (264)

szágyulésével hol Belgrádba, hol Zágrádba, hol Bukarestbe volt volna kénytelen vándorolni. (264)

Ez nem igaz. És a gunyos gyanusitást, melyet Jókai ur e szándékos és nem igaz mondása implicál, Illyefalván a székely halgatóság „derültéggel“ hangos tetszés nyilvánítasokkal fogadta! Igy írja a „Hon“. (264)

Ha a székelységnek, (melytől dicső multjánál fogva — megvallom — én mást vártam volna) a nagyhirű regényírónak, kinek ezen minőségben én is a legösztönbő nagyrabcsüfével adozom, bámulatos politicai aberratioit tetszik hangos nyilvánítasokkal fogadni: ahhoz semmi közöm. Változnak idők és emberek. Izlés dolga. De hogy mikor az a hires regényíró egy a nyilvánosság előtt álló tényt meghamisít, s nem igazat mond, a nagy számu székely halgatóság közt egyetlen ember sem akadt, a ki annyit mondjon: „Már megkövetem uri szeméiyét: ez nem ugy van,“ — hanem a hamis papézt mindannyian pengő ércz gyanánt, hangos tetszésnyilvánítasokkal fogadják s még nevetnek is fölőtte: ez — megvallom, váratlan volt előttem. En a székely nép értelmisége felől más véleményem voltam. (264)

Nem zárhatom be vélemelyt a nélkül, hogy meg ne jegyezzem, miként azon politika után, melyet a két Lajthania közösüges kormánya a keleti kérdésben elkövetett, s mely végeredményben aligha fog máshova vezetni, mint oda, hogy „Magyarország lez-a-máglya, melyen az osztrák sas elégettetik“, — a dunai confederatio, melyben a dunavölgyi németek s köztük a magyar nemzet teljes állami függetlenségük s nemzeti szabadságuk biztosítását találhatták volna: már többé nem lehetséges. Megtörtént dolgot meg nem történte Isten sem tehet. „Vas man von der Minute ausgeschlagen, bringt keine Ewigkeit zürrück.“ (264)

Hát én valóban nem értem, minő viszketegegy vette reá Jókai urat, hogy azt a confederalionális „progetto“-ot a választási vitába hajánál fogva belerántsa; hacsak az a vágy nem, hogy az „értemes“ székely közösügetől az én rovásomra kazcajt aqiráljon. (264)

Kortesfogás akart-e lenni, mely arra volt számítva, hogy vele a függetlenségi pártnak ártson? De hiszen a függetlenségi pártnak azzai a borura-derüre előrán-tott „progetto“-val egyáltalában semmi közje; 1-ször azért, mert a független párt több jeles tagjai nyilvánosan még az országgyűlésen is kijelentették, hogy a dunai confederatio eszméjében velem nem értenek egyet; 2-szor azért, mert a független párt az uralkodóház iránti hűség és a personális unió alapján áll, én pedig az osztrák eszászart magyar királynak sem personális unióval, sem semmi más bigondolható alapon nem akarom. Hát mi joggal meritheti Jókai ur az én vedrem vizét a függetlenségi párt nyakába? hisz az az én szavamért, tettemért, terveimért nem felelős! (264)

Hanem miután Jókai urnak tetszett, amugy a vizbe lyukat furó módon, azt a a dunai szövetségi „progetto“-t előrántani, kijelentem miként ez engem, azon határozatra birt, miszerint ha Isten bubánat sujtotta erőmnek kedvezni talál, hogy Iratam III kötetét összeállithatom, szándokomban van annak a „progetto“-nak történelmét ott előadni. Abból majd megfogja tudni a magyar olvasó közösüség, hogy a váratlanul nyilvánosságra jutott (dunaszövetségi) javaslat nem volt egyéb, mint egy privát használatra proponált értekezési bázis, melyet nem én fogalmaztam de melyhez csakis mint ilyenhez megegyezésemet adtam, mert okom volt hinni, hogy az érdekllett nemzetek szabadságának érdekében fekvő eszme, melyet akkorig a vak szenvedély taglalás nélkül hagyott, az illetők között higgadt értekezletre kerthet. — Csak annyit volt én nem több (264)

annak értelme, még csak nem is kidolgozott terv az, hanem csak privát használatra szánt constatació annak, hogy én és politikai barátaim készek voltunk a hazánkban s hazánk szomszédságában felzárkózott nemzetiségi viszonyok kiegyenlítésére, egyszersmind az osztrák birodalom lehető felbontása miatt némely egyszerű diplomatikai körökben az európai egyensúly iránt táplált vagy szintelt aggodalmak eloszlatására mindent megtenni, amit saját hazánk iránti kötelességünk megengednek.

E sorok az „Alleanza” idézett számából van kivéve, s magam iránti tartózkodásom vétem, Jókai ur handabandája folytán, annyit a dolog történelméből mar most előlegezni.

Különböző levelem lényege az, hogy Jókai ur nem mondott igazat, midőn azt fogta reám, hogy én a magyart a magyar országgal felbontás Bácsba, Zágrábba Bukarestbe akartam volna vándoroltatni.

Mondott hasonlóan több nem igazat is. Ezekről majd máskor.

Legyen szíves kedves barátom e tény helyreállítására számára a „Honban”, hol a tény hamisítás a közönség elébe hozatott, helyet kéretui, vagy annak nyilvánosságra jutását belátása szerint kieszközölni.

Szíves tisztelettel leküldöztem barátja

Kossuth.

A választási mozgalmak nagy erővel folynak mindenfelé.

Paskon Forster Benő függetlenségi-párti képviselőjelölt f. hó 19-én tartotta programbeszédét, melyet tetszéssel fogadtak. Utána még Petrich Ferenc és Sargó Ferenc szóltak.

A siklósi kerületben Hollósy Károly függetlenségi-párti jelölt tegnapi kezdé meg körútját s mindenütt lelkesedve fogadták.

A csakvári kerületben Sarközy Aurél függetlenségi-párti jelölt f. hó 19-én tartotta kormenetet Komjathy Béla és Somsich Iván gr. tartságában s lelkesedéssel fogadták.

Nagy-Kőrösön Eötvös Károly a függetlenségi párt jelöltje f. hó 26-án fogja tartani programbeszédjét.

Mezőtúron Csavolszky Lajos vasárnap újra kikiáltott képviselőjelöltnek.

A dunavesei kerületből azt írják, hogy Hajós Kálmán a jelöltségtől visszahátrépett, s így Eötvös Károly ellenjelölt nélkül áll.

Kézdivásárhelyen — Ugron Ákos, mint szélső baloldali jelölt vasárnap tartá tüneményes bevonulását.

Székelvudvarhelyen Szilágyi Virgil kormányparti programmal lépett fel. Az Egyetértés azt írja róla, hogy Szilágyi Virgil előbb a függetlenségi párti vezérfértől kért kerületet, de nem nyert, most kormányparti jelölt.

Szombathelyről azt írják nekünk, hogy ott igen erős a szélsőbaloldali párt. Ez ellenében a kormánypart, és a mérsékelt ellenzék szövetségese.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A szerelem átka.

Beszély.

8.

Ifj. Váncza Minálytól.

Dobayné leányában birta a legdrágább kincset és Edithnek páratlan anyja volt. Történt egyszer, hogy előkelő származású ifjú vetődött a házhoz, a ki szerelmet vallott a leánynak s elboldondította szegényt. Hasztalan volt az anya minden tanácsa, jóakarata figyelmeztetése, Edith nem ismerte a világot, még kevésbé az embereket, hitt a mézes-mázos beszédeknek s remélte, hogy a csábító lovag ígéreteit beváltja.

Gyula kinos perczeket élt át. Hideg veríték gyöngyözött homlokáról, reszkett minden tagjában és sápadt arczával ijeszten nézett ki. Szeretett volna menekülni e körből, inkább lemondott volna áldveről, életéről, le Idunáról, csak ne kellett volna hallgatnia azokat a szemrehányó és vadló szavakat. Szerencséjére még akkor sem vette észre senki zavarát, bár mint fentebb említém Idunának feltűnt szokatlan arczsine . . .

— . . . Egyszer csak eltűnt a szépséges gavallér, a faképnél hagyva a kétségbeeséssel küzdő leányt. Ide utazott a fővárosba, pár levelet írkált még neki, de aztán felbontatlanul küldte vissza Edith-

Nyilatkozat a nánás-dorogi választókerület polgáraihoz!

Tudomásomra jött, hogy országgyűlési függetlenségi képviselő jelöltként lett fellépésem alkalmából ellenjelöltjeim kortesei — különösen a nánási választóimmal — azt hitegetik, mintha én egyetértésben és szövetségben volnék Sós urral; s fellépésem csak azért történt, hogy Nánáson népszertüségemre támaszkodva, az Onodipárt hibeit kevesbitsem. Választáskor a Sós urhoz való csatlakozást fogom ajánlani választóimnak. S én visszafelelvén, a többséget Sós urnak ily módon megszerzem. Ő aztán nekem költségeimet megtérítendő. E hirnek az a következtése, hogy a közönség baboz zászólomhoz sorakozni, mind egynek tartván, ha Sós párthoz megy is.

A dolog morális oldalát tekintve, utálattal fogadtam e hirt, s kénytelen vagyok a nyilvánosság előtt a sértett önértzet nemes megbotránkolásával tiltakozni minden ilyes feltevés ellen; kijelentvén, hogy választóim becstülése és bizodalmaival — alkotmányos jogának gyakorlásakor oly nemtelen játékok tüzni, de ilyenre még gondolni is . . . erkölcsi érzületem tilt. Már engedelmet kérek, sokkal büszkébb vagyok, semhogy valakivel consortiumba álljak — ilyen vállalatnál a más zsebére.

Ez orv-támadásra nincs egyéb szóm, s az egészét orczátlan hazugságnak, alávaló rágalomnak, süttét lelkü kortesfogásnak tartom.

Gyűjtőn magának pártot kiki becstületes módon, ne úgy hogy másra sárt dobáljon, mert biz azzal magát piszkolja be. H.-Nánás, június 20.

Kola Antal, függetl. képvis. jelölt.

Uj erőforrás.

Budapest, jun. hó 21-én.

Az ember nagy küzdelmében a léteért, felhasználni igyekszik minden erőt. Uralma alá hajtja magukat a természeti nagy erők is, hogy szolgáljanak neki. A midőn az ő ereje nem bírja tovább, azokat működteti maga helyett. Kifejtí a testekben levő vegyi erőt; villamos szikrát csal ki belőlünk, meggyújtja a kőszén, hogy dolgozzék helyette a gőzgépek által, s felhasználja a szelet és az alarohanó patak áramát, hogy azok neki gabnát öröljenek, csépeljenek vagy fát fűrészeljenek.

Az emberi szellemnek nagy dicsősége ez. A testet felszabadítja az idegetroncsoló munkának súlyos terhe alól. S a mily fokban sikerült behozni a kényelmet és az emberiség egy nagy része helyett a gépeket hozni mozgásba: oly fokban teljesítette a kultúra áldását, nemesítő feladatát.

Most ismét egy nagy fontoságu, talán az egész emberiség sorsára kiható fedezésről van alkalmunk megemlékezni. Nehány nap előtt jártak Budapest a „Société de la Force et de la Lumière” emberei Párisból s találmányukat bemutatták akadémiára előtt. Igénytelenek tetsző-

szerény találmány. Mindössze abból áll, hogy sikerült nekik a villamosságot összegyűjteniük, hogy úgy mondjam raktározniok. Magában véve igen közömbösnek tetsző dolog, mely talán csak is épen a szak tudósokat érdekelheti. Valójában pedig közönséges érdeklő az egész gyakorlati világot.

Mert hiszen a villamosság csak egy nyilatkozási formája az általános erőnek. Magában véve ép oly erő, mint az, mely vonatokat visz egyik helyről a másikra, terheket emel, gyárakat tart mozgásban, s az ember helyett mindent dolgozik. A villamossággal lehet fűrészmalmot hajtani, vagy gőzeket huzatni ép úgy mint a gőzgéppel. Valamint a gőzgéppel is lehet villamosságot fejleszteni. Mint Joull és Róbert Mayer kimutatta az erők folyton alakíthatók egy a másba, a nélkül, hogy csak valami is veszendőbe menne. Ha fel tudjuk gyűjteni a villamosságot, feltudunk gyűjteni minden erőt. Ha ezt tudjuk szállítani s eltenni jobb időkről a rosszabbakra a hét kövér esztendő maradéka gyanánt a hét rosza, akkor tudjuk ezt tenni minden erővel.

Bizonyos kis mennyiségű erőt gyűjtést addig is eszközölhetünk. Midőn például a Whitehead szélpuskájában összesűrítjük a levegőt, hogy az egy kellő pillanatban kilökje a golyót, akkor erőt gyűjtöttünk fel. Mikor az óra kerekét felhuztuk, s engedték hogy a neki ily módon kölcsönözött erőt működésben tartsa az egész szerkezetet: szintén munkát, erőt raktározunk.

De nem tudtuk raktározni és felgyűjteni eddig a természetben levő ingyen erőket. A szélnek erejét mely nem kerül semmibe, s végig száguldozva erőn mezőn haszontalanba vész el az emberiségre nézve. Vagy a vizesés erejét, mely távol völgyeknek ölin halad el felhasználatlanul. Egy egy szélmalom vagy víz kerék csak piczi részlet fogták fel az egésznek. A szélmalom csak akkor dolgozott, mikor épen fújta a szél, a vízi kerék csak azon a helyen, a hol a víz folyt. Amannak erejét nem lehetett megtakarítani akkorra midőn a szél megállott, emezét nem lehetett elvinni, ember lakta helyekre, vagy városokba, a hol szükség van rá.

Most már ez is sikerül. A villamosságot raktározni és szállítani lehet, tehát lehet minden erőt. Planté francia tudós kitalálta a módot, melyszerint a villamosság újra felkel magától egy testben a melylyel közöltetett. Egyszerű eljárás az egész. Kénsavas vízbe márt ólomlemezeket, s villamos áramot bocsát rajtuk keresztül. Aztán kivesszi őket a vízből és megszáritja őket. Kész az egész. A lemezek réteggé lettek, s azt a tulajdonságot vették fel, hogy azt a villamosságot, mely rajtuk áthaladt bármely pillanatban előfújhatják. Csak kénsavas vízbe kell őket mártani, s ismét ép oly erős lesz benne az áram mint volt előbb. Egy sodronnyal kell őket összekötni, s villamos fényt nyerhetünk, mely pótolja a napvilágot, vagy pedig Gramme géppel kell őket összeköttetésbe hozni, s a gép elkezd

forogni, és más gépek mozgásban tartására használható.

E napokban Regnier francia mérnök Párisból egy oly ólomlapot küldött át Angliába a glasgoroi egyetem világbíró tanáranak Thomsonnak, mely egy millió láb fontnyi erőt foglalt magában. Azaz akkora erőt, mely egy millió fontnyi súly (tízezer mázsát) képes egy lányi magasságra emelni. És Thomson Glasgomban csak kénsavas vízbe mártotta az ólomlapot és megkapta ezen iszonyu erőt.

Hogy ennek minő a gyakorlati alkalmazása, az könnyen kitűnik a mondottakból. Szélvitorlákat és vízikerekeket lehet állítani minden fele, melyek mozgásban tartják a villamosság fejlesztő gépeket. A villamosságot ólomlapokon bocsátják át, azokban gyűjtik fel. Az ólom lemezek villamosságát aztán mozgásba hozzák akárhol és akár mikor. Akkor is midőn a szél nem fuj többé, s a gépet hajtó vitorla megállott, s ott is, a honnan messze csak egy-egy vizes is, vagy a Niagara zuhatag.

Valószínű, hogy ez erő kifogja szaritan a gözt. S ha lehetséges hogy mára a mi életünkben a villamosság fogja huzni a vasuti vonatokat, s mozgásban tartani a gyárakat, szövőszékeket vagy talán varrógépet is. És ez fog nekünk szolgáltatni világosságot ingyen, a hosszu téli éjszákban.

Hoitsy Pál.

A fővárosból.

X. Y. hivatalnok két tulajdonságát ismeretes. Sok adóssága és egy csinos lánya van. És ha a papának sok a hitelezője, lányának a szőke Irénnek még több az udvarlója. Hitelező és udvarló egymásnak adta a kilincset.

Az utóbbiak között különösen feltűnik egy, ki a papához járt ugyan, de azért ha az ajtóra szegezte ki a különféle végzéseket, szemel szőke Irénen csatngtek mindig és esze ilyenkor nem a perrendtartás ama paragrafusán járt, mely kiszegésről szól, hanem a szőke hajról, fekete szeméről és szerelemről ábrándozott. És ez így tartott körülbelül három hónapig.

A csinos kézbesítő mindig akkor járt az alperes papához, mikor az otthon nem volt, és a dolognak az lett a vége, hogy Irén megszerette azt, kit apja ki nem állhatott. Szombat óta sokat beszélnek a Ferencvárosban a Szőke Irén eltűnéséről és a kézbesítő sem jelenkezett azóta a hivatalban és G-nél.

Az elkecseregett papa most keresi lányát és a kézbesítőt is. Segény öreg, eddig a kézbesítő őt üldözte, most megtört a kocka. Még eddig nem került elő a szerelmes pár, pedig erősen nyomozzák őket.

Időjárás-jegyzések.

Európában: A depressziók (657-759) a kontinens nyugati felében, a nagy légnomás (765) annak keleti részében van; Németországban délnyugati mérsé-

Edithet, de mindig újra eszébe jutott a kétégbeesett leány jajja, az örjngő szerelmes átka . . .

Az Országutrá ért, midőn egy kéz érintésére fölrezzent gondolataiból . . .

VI.

Edith könyezve, a bosszu vágyának pokoli kifejezésével arczán távozott Gyula szobájából. A forró szenvedélyes szerelem, mely megengedte, hogy egyedül felkeresse lakásán a szeretett kedvest gyűlöletté változott keblében s ő elfeledett mindent, szomorú sorsát, kétségbeesett jövőjét, keserű emlékeit, csak egy vágy éltette lelkét, szívét a bosszu vágya.

Mindegy volt már az ő fájdalomtól megfualt szívének bámi történetje is vele, az előtt óhajtott, kívánta a szabaddító halált, most szívesen eltávolította volna magától, csak hogy előbb kielégíthesse bosszuját, áldozatává tegye a szerencsétlen Gyulát gyűlöletté változott szerelmének.

Hogy mit beszélt össze-vissza mindent Homokay lakásán, arra nem emlékezett, de azt tudta, hogy borzasztó dolgokat mondott. Az örög Tamás megjédt arczkifejezését s viszatántorodott látva a kitört szenvedély viharától, eltorzított arczot és a villogó szemeket. Megfogta kezét s megakart kérdezni, hogy mit végzett Gyulával. De a leány még ekkor sem volt magánál és csak halk hangon susogva mondá:

(Folyt. köv.)

— Sajnálom, de — — —
— Ön megszomorít engem, aggódom miatta — mondá Idna.
— Rosszul érzem magamat . . .
— Látszik róla — jegyzé meg Holósyné.

— Csak nem Edith szomorú története volt hatással Homoky urra? — kérde Olga.

— Oh nem nagysád. Nem is ismerem . . . aztán meg . . . nem is tartozik most ide . . . Már reggel rosszul éreztem magam, de . . . nem akarom emléksznai e kintűntetést . . .

Iduna szóltanul szoritá meg Gyula kezét, élesen tekintve annak szeméibe, de ez átható tekintet, a ragyogó fekete szemek e tüzt nem volt képes kiállani a minden ízében reszkető Gyula.

A többi vendégek is sajnálkozásukat fejezték ki, hogy ily korán távozott a háziaszony bájos leányának jegyese körükből.

Iduna jó kedvét szomorú aggodalom váltá fel. — Nem szólt senkinek, nem árulta el érzelmeit, de szíve fájt, olys valamt érzett, a minőt eddig még soha. Borzasztó sejtélem volt az, egy szerető szív győtrő sejtélmé.

Gyula sietve haladt le a lépcsőn, a hideg téliszél magához teríté, arczába csapdosva a fagyott hópelyheket, de ő mind ezzel nem törődött semmit sem, nem is gondolt rá, eszébe sem jutott. Telikabátjának gallérját fölre huzta s kinosan saigó szívének fájdalmát igyekezett lecsillapítani. Ki akarta verni fejéből ismét

— Nem . . . nem . . .
Azután felélt és gépiesen meghajtva magát a társaság előtt, egy pár bocsánat kérés szót mondva Holósynének távozni készült.

— Hogyan Homokay ön elmegy? — kérdi meglepetve Iduna.

kelt szelek
csékely hely
Házánk
leties, részbe
sékelt, szele
mint a légn
Az idő részbe
derült. Több
(zivatár) Ké
radon.

Kilatás
nyire meleg
borultabb
zaporokkal

* A
napi száma
epeömlése
menyi ott je
gyezve van
láthatott nap
meg kell d
szerkesztősé
gyes volt a
s közölni a
sokat, miálta
gadtatásnál
tek, azon hé
lább hű érte
folyásáról. K
hogy egyik
fogja említe
sunknak e n
netet kel zav
előbb a masi
sonló dicsére
magát a kollé
nek a „D. E
nak a tények
rangozásra vo
fejleszté ille
gának; bizony
mi egyáltaláb
ségnek.

* Hyme
szerés és ár
20-án jegyezt
Vajdahunyadi
náz polgártá
kedves leányá
kísérje e tiszt

* A k
ményben teg
léptette fel je
vagy két szav
* 48-as
Kossuth” czim
(a ki nem má
„Debr. Ellenő
első vezérczik
„Függetlie
„A füzet
vallja magát
egy is me
metsző, ki
delgések mia
előtt eléggé
nélküli parazi
akár a Dunap
kor meg l

* Szülő
szünidőktől m
el; körültek
nem csupán t
a szellemi ébr
kodni szoktak
gyermeknek ré
ratása, hogy
a hasznossal
irányban fejles
a gyernekirod
váló képvisel
iskolátársam,
szeretetének tá
ajánlatot tett
késztett. Ha s
mely ifjusági
fia, mint leány
fogva, egyará
júniusig félv
leszállított áron
aroképcsarnok
nak, a kik a I
numerálnak és
tal előfizetnek
eljárását azzal
zetéseket szíves
vom tehát azon
nos Mulattató
pon megjelenő
külön melléklet
aroképcsarnok
is adatik, ezen
leánykáik száma
miszerint az els
füzetre az 1 frt
második félv
előfizetés és pénz

